

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
ІННОВАЦІЙНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО
Рік навчання 2021/2022

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 075 Маркетинг Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 34 год.
		Практичні (семінарські) 34 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 44 годин
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача (-ів)

Бортнік Світлана Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва та маркетингу, <https://eenu.edu.ua/uk/structure/bortnik-svitlana-mikolayivna>

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

У даному курсі розглядаються сутність і суб'єкти інноваційного та соціального підприємництва. Представлені види інноваційної діяльності, розглянуті динаміка і тенденції інноваційної активності. Викладено зарубіжний досвід інноваційного та соціального підприємництва. Особливу увагу приділено конкуренції підприємств і соціальної відповідальності інноваційного підприємництва. Представлені загальна стратегія розвитку інноваційного та соціального підприємництва, взаємозв'язок інноваційного партнерства і інтерпартнерства. Розглядаються питання управління трудовим потенціалом інноваційних підприємств, фінансування інноваційної діяльності. Викладені особливості маркетингу, виникнення та попередження ризиків в інноваційному та соціальному підприємстві. Показано взаємодію підприємств з кредитними організаціями, застосування кластерних моделей в інноваційному та соціальному підприємстві.

Мета дисципліни – формування у студентів відповідних дисциплінарних компетентностей, які в свою чергу впливають на формування професійних компетентностей щодо планування, організації та управління процесами підприємництва з метою вирішення або пом'якшення соціальних проблем суспільства на умовах самоокупності, інноваційності та стійкості, а також здатність спілкуватися державною мовою у професійній сфері.

2. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття та сутність інноваційної підприємницької діяльності;
- особливості соціальної підприємницької діяльності ;
- умови і фактори розвитку інноваційного та соціального підприємництва
- загальні умови започаткування і ведення підприємницької діяльності, положення, принципи і методи соціального підприємництва;
- ключові аспекти організації малого підприємництва;
- нормативно-правову базу та особливості державного регулювання інноваційної підприємницької діяльності, договірні взаємовідносини у інноваційному та соціальному підприємстві;
- шляхи підвищення ефективності інноваційного та соціального підприємництва.

вміти:

- здійснювати підприємницьку та інноваційну діяльність щодо заснування власної справи;
- забезпечувати результативність інноваційних процесів та створювати умови для розкриття творчого потенціалу;
- мінімізувати ризик при прийнятті підприємницьких рішень;
- визначати організаційні заходи щодо формування та підвищення ефективності інноваційного та соціального підприємства;
- адаптувати власну модель підприємницької поведінки до умов соціокультурного середовища, вимог інноваційного розвитку.

Студент повинен мати навички: конспектування літературних джерел; публічного виступу; самостійної роботи з вивчення матеріалів навчальної дисципліни; володіти основною законодавчою, методичною і нормативною базою функціонування підприємств; вільного володіння понятійним апаратом та оперування термінологією під час виконання навчальних завдань та виступів на семінарах, конференціях тощо.

Загальні компетентності

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності

ФК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

Програмні результати навчання

ПРН1. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

ПРН12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки

3. Структура навчальної дисципліни.

Схема курсу денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Розвиток інноваційного підприємництва в Україні та світі					
Тема 1. Сутність інноваційного підприємництва	6	2	2	2	0
Тема 2. Види підприємницької діяльності.	6	2	2	2	0
Тема 3. Динаміка і тенденції інноваційної активності української економіки	6	2	2	2	0
Тема 4. Інноваційне підприємництво: досвід зарубіжних країн	6	2	2	2	0
Тема 5. Мале інноваційне підприємництво	8	2	2	3	1
Тема 6. Закономірності науково-технічного розвитку та їх вплив на підприємництво	8	2	2	3	1
Тема 7. Інвестиційний клімат у інноваційному підприємстві	8	2	2	3	1
Тема 8. Інфраструктура інноваційного підприємництва	8	2	2	3	1
Разом за модулем 1	56	16	16	20	4
Змістовий модуль 2. Соціальне підприємництво та інноваційні моделі його розвитку					
Тема 9. Конкуренція підприємців в інноваційній економіці та оцінка факторів, що впливають на неї	6	2	2	2	0
Тема 10. Соціальна відповідальність інноваційного підприємства	8	2	2	4	0
Тема 11. Поняття, зміст та інституційні основи соціального підприємництва	8	2	2	3	1
Тема 12. Інноваційне та соціальне партнерство та інтрапренерство	8	2	2	3	1
Тема 13. Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємництва	8	2	2	3	1
Тема 14. Маркетинг інновацій у сфері соціального підприємництва	8	2	2	3	1
Тема 15. Фінансування інновацій та фінансове забезпечення соціального підприємництва	6	2	2	2	0
Тема 16. Ризики в інноваційному та соціальному підприємстві	6	2	2	2	0
Тема 17. Кластерна модель в інноваційному та соціальному підприємстві.	6	2	2	2	0
Разом за модулем 2	64	18	18	24	4
Всього годин:	120	34	34	44	8

4. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота студента – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та зарубіжною літературою з інноваційного та соціального підприємництва.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення лекційних та практичних (семінарських) занять. Певна частина матеріалу має бути засвоєна студентами в процесі самостійної роботи, підготовки до практичних занять та виконання контрольних завдань.

Теми 1-8 носять теоретичний характер і найдоцільніше студентам денної форми навчання проводити самостійні заняття шляхом освітлення основних питань, ухвалення оптимальних варіантів кожного контрольного питання як підбиття підсумків теми.

Теми 9-16 носять практичний характер і тому у межах самостійної роботи є можливість вирішувати стандартний набір завдань, а також переглядати навчальні відео, представлені інтернет ресурсами.

У рамках вивчення теми 17 є можливість із студентами денної форми навчання організувати малі групи (3-4 особи), якими будуть розроблені ефективні управлінські рішення для покращення роботи підприємств, на яких студенти проходили навчальну практику.

Відео 1. Соціальне підприємництво в Україні. <https://socialbusiness.in.ua/>

Відео 2. Що таке соціальне підприємництво <https://www.youtube.com/watch?v=FqLxQpXEK3M&list=PLhADhJyTVVTq1JvegxrX1plIGN9CWQTGw&index=3&t=0s>

Відео 3. Підприємництво і бізнес-культура <https://www.youtube.com/watch?v=BpsoNs83ito>

Відео 4. Підходи до визначення поняття "соціальне підприємництво" <https://www.youtube.com/watch?v=efrHhJT3D0M&list=PLhADhJyTVVTq1JvegxrX1plIGN9CWQTGw&index=3>

Відео 5. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/mustread-knyzhky-z-sotsial-noho-pidpriemnytstva/

Відео 6. Хакатони #SocialBusinessInUA 2019: топ-50 ідей для створення соціальних підприємств https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/khakatony-socialbusinessinua-2019-top-50-idey-dlia-stvorennia-sotsial-nykh-pidpriemstv/

Відео 7. Social Navigator. Як змінити світ за допомогою соціального бізнесу? <https://socialbusiness.in.ua/news/social-navigator-yak-zminyty-svit-za-dopomohoiu-sotsial-noho-biznesu/>

Відео 8. «Принципы успеха» Рэя Далио (за 30 минут) <https://www.youtube.com/watch?v=vKXk2Yhm58o>

Відео 9. «Багатий тато, бідний тато». Роберт Кіосакі | Саммапі <https://www.youtube.com/watch?v=OSjaA86Z4Ho>

Відео 10. Маркетинг та піар соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=2310143145663669>

Відео 11. SELab: підсумки акселераційних програм із соціального підприємництва у 2018-2020 роках: <https://www.facebook.com/watch/?v=1032614987138285>

Відео 12. Складові бренду соціального підприємства: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=2869429019780847>

Відео 13. Краудфандинг для соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=184333449350044>

Відео 14. Комунікації для соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=454068088641097>

Відео 15. Соціальне підприємництво на карантині https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/sotsial-ne-pidpriemnytstvo-na-karantyni/

Відео 16. Артем Корнецький, PhD, засновник School of ME і Акселератора соціального підприємництва #ASEU, експерт онлайн-консультації #socialbusinessinua.

Відео 17. Бізнес-історії 56 відео-історій https://www.youtube.com/watch?v=cNzY6AADdDg&list=PLPWNdd_YYzMF1eTJQWb0EHgeeCUcMbEI7&index=46

Орієнтовна тематика самостійного завдання:

1. Зміст інноваційного підприємництва
2. Сутність інноваційного підприємництва
3. Чинники, що сприяють розвитку інноваційного підприємництва. Моделі інноваційного підприємництва

4. Історія розвитку підприємництва
5. Умови та фактори розвитку підприємництва
6. Виробнича підприємницька діяльність та її результативність. Венчурний бізнес
7. Комерційна підприємницька діяльність
8. Фінансова підприємницька діяльність
9. Консалтингова діяльність інноваційних структур
10. Необхідність інноваційного розвитку економіки
11. Забезпечення інноваційної активності
12. Тенденції інноваційної активності
13. Моделі інноваційного розвитку зарубіжних країн
14. Методи фінансування інноваційного підприємництва в розвинутих країнах. Види податкових пільг при стимулюванні інноваційної діяльності
15. Підтримка інноваційного підприємництва в окремих країнах
16. Сприятливі чинники та перешкоди розвитку інноваційних систем
17. Сутність малого інноваційного підприємництва
18. Інноваційна активність малих підприємств національної економіки як перспектива її подальшого розвитку.
19. Інноваційна спрямованість малого бізнесу в зарубіжних країнах
20. Сутність технологічних укладів, їх основні характеристики
21. Нова економіка, форми її прояву
22. Стратегія України в глобальному технічному розвитку
23. Інвестиції: сутність, склад, структура
24. Поняття і зміст інвестиційного клімату інноваційного підприємництва
25. Склад і особливості джерел фінансування інноваційної діяльності
26. Ефективність інвестиційної діяльності інноваційних підприємств
27. Сутність інфраструктури інноваційного підприємництва. Основні компоненти
28. Найважливіші суб'єкти інфраструктури інноваційного підприємництва
29. Перспективи та стратегія розвитку інфраструктури інноваційного підприємництва
30. Фактори зовнішнього середовища, що впливають на конкуренцію підприємств
31. Основні напрямки зміни конкуренції при переході до інформаційного суспільства
32. Посилення ролі інноваційного чинника в конкурентній боротьбі
33. Сучасне визначення конкурентних переваг
34. Визначення рівня впливу інноваційного фактора на конкуренцію
35. Кластерні моделі в інноваційному та соціальному підприємстві.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені.

Студентам потрібно пройти безкоштовний курс академічної доброчесності в університеті <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Оцінювання курсу денної форми навчання

Вид заняття	Аудиторне навантаження			Самостійна робота	Консультації
	Лекції	Практичні заняття	Модульний контроль		
Форма контролю	Відвідування занять	Усне опитування, ситуаційні завдання, розв'язування задач	Тестування	Письмова самостійна робота	Онлайн-консультування
Бал оцінювання	Не оцінюється	36	60	4	0

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно	Студент опрацював цілий курс згідно програми, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89	Дуже добре	Студент опрацював цілий курс згідно програми, оперує основними поняттями, проте може застосувати більшість положень на практиці, здобути компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81	Добре	Студент опановує 80–90 % курсу згідно програми, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 - 74	Задовільно	Студент опановує 60-70% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66	Достатньо	Студент опановує 60% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою лектора
1 – 59	Незадовільно	Студент опановує 60% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, не розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою лектора

V. Підсумковий контроль

Залік відбувається у формі виконання тестових завдань. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Містять 60 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється в один бал. Максимальна оцінка 60 балів. Залік проводиться згідно розкладу.

VI. Рекомендована література та методичне забезпечення

1. Вісім стовпів соціального бізнесу в Україні. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/hnidenko/visim-stovpiv-sotsialnogobiznesu-v-ukrajini-885249.html>
2. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт Держкомпідприємництва. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/list/3>

3. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2010, ДК 009:2010. URL:http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
4. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2010. URL:http://ukrstat.org/uk/konsult_centra/11_kopfg.htm
5. Концепція національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні. URL: <http://www.svb.org.ua/publications/kontseptsiya-natsionalnoi-strategii-sotsialnoi-vidpovidalnosti-biznesu>
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
8. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-XII. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2343-12
9. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2404-17
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців: Закон України від 15.05.2016 № 755-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/go/755-16
11. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1023-12
12. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. URL: zakon.rada.gov.ua/go/959-12
13. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 № 1775-III. URL: zakon.rada.gov.ua/go/222-19
14. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19.05.2011 № 3392-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/go/3392-17
15. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України: Прийнятий ВР України 12.01.2012. Пропозиції Президента України до проекту закону України 31.01.2012. URL: search.ligazakon.ua/l_doc2.../JF73M001.html
16. П'ять порад, як побудувати соціальний бізнес в Україні: 2017 URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2017/11/18/631320/>
17. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Лисогор В., Мороз О. Духовно-етична та соціальна відповідальність підприємництва // Підприємництво, господарство і право. №5. 2014
19. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак, А.А. Туманова – К : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕНЕЙ», 2017. 188 с.
20. Смаль В. Що слід знати про соціальне підприємництво: посібник / В. Смаль, В. Кокоть. – К. : ПРОЕКТ «ПАРТНЕРСТВО ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСТ», 2017. – 58 с.
21. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини: посібник. URL: https://pidruchniki.com/83408/sotsiologiya/instrumenti_realizatsiyi_sotsialnoyi_vidpovidalnosti
22. Соціальне підприємництво — неоцінена необхідність. URL: https://dt.ua/economics_of_regions/socialnepidpriyemnictvo-neocinena-neobhidnist-.html
23. Стандарти і рекомендації забезпечення якості на європейському освітньому просторі. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
24. Фрір Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва – К. : Вид-во Британська Рада, www.britishcouncil.org, 2015. – 68 с.